

Rådaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

För läsåret 24/25

Vår vision

På Rådaskolan ska alla elever trivas och känna sig trygga varje dag och var och en ska ges förutsättningar att nå så långt som möjligt.

Vår skola ska vara fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Ansvarig för planen: Rektor på Rådaskolan

Planen gäller till: 2025-06-1

Innehållsförteckning

Rubriker	Sidnummer
Kontaktuppgifter till Rådaskolan.....	s. 3
Policy och Arbetsgång.....	s. 4
Gemensamt förhållningssätt för trygghet och studiero.....	s. 5
Det främjande arbetet.....	s. 7
Kartläggning.....	s. 9
Det förebyggande arbetet.....	s. 10
Vid akuta händelser av kränkande behandling.....	s. 12

Bilagor

Bilaga 1. Begrepp.....	s. 18
Bilaga 2. Vissa diskrimineringsgrunder.....	s. 20
Bilaga 3. Rådaskolans ordningsregler.....	s. 23
Bilaga 4. Rådaskolans trivselregler.....	s. 24
Bilaga 5. Handlingsplan vid misstanke om hedersrelaterat våld.....	s. 25
Bilaga 6. Utredningsmallar.....	s. 27
Bilaga 7. En redogörelse för hur Rådaskolan genomfört planerade åtgärder 24/25.....	s. 34
Bilaga 8. Dessa åtgärder har Rådaskolan påbörjat, planerat, eller slutfört 24/25.....	s. 35

Kontaktuppgifter till Rådaskolan

Rådaskolan ligger på Parkgatan 4, 464 30 i Mellerud

Vår postadress är:

Parkgatan 4
Box 74
464 30 Mellerud
Telefon, 0530-18251

Rektor

Robert Olsson, Telefon: 0530-18254
E-post: robert.olsson@mellerud.se

Studie- och yrkesvägledare

Karoline Larsen Andersson, Telefon: 0530-18260
E-post: karoline.larsen.andersson@mellerud.se

Trygghetsteam

Mats Björklund, Mobiltelefon: 070-4346154
E-post: mats.bjorklund@mellerud.se

Elevhälsoteam (EHT)

Namn

Elisabeth Dahlberg

Stina Persson

Maria Lundgren

Psykolog finns att tillgå för konsultation.

Övrigt

Fler kontaktuppgifter till övrig personal finns på kommunens hemsida: www.mellerud.se

Professioner

Skolsköterska

Skolkurator

Speciallärare/Specialpedagog

Policy och arbetsgång

På Rådaskolan råder nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling.

Våra mål är:

- Alla ska känna sig trygga
- Ingen på skolan ska känna sig diskriminerad, kränkt eller mobbad.
- Vi har ett bra klimat och en god arbetsmiljö.
- Det råder trygghet och studiero.

För hålla arbetet med att skapa trygghet och studiero levande följer vi följande arbetsgång för att alltid ha en aktuell handlingsplan.

Elevernas delaktighet

Trygghetsplanen presenteras för eleverna på klassrådstitid, där eleverna får möjlighet att komma med synpunkter.

Personalens delaktighet

Samtal och diskussioner om planen ska föras i skolans arbetslag kontinuerligt under läsåret.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Planen finns tillgänglig på skolans hemsida och tas upp på läsårets föräldramöten.

Utvärdering

Aktuell plan för läsåret 24/25 utvärderas under efterföljande läsår. Utvärderingen utförs av representanter för arbetslag och EHT.

Gemensamt förhållningssätt för trygghet och studiero

Det är viktigt att all personal arbetar utifrån ett gemensamt förhållningssätt där vi vuxna möter eleverna med en positiv attityd. Vi arbetar med samtalet som instrument, genom samtal förväntas elevernas demokratiska, empatiska och sociala kompetens öka.

Aktivitet	Så här gör vi	Ansvarig
Undervisning	<p>Utifrån målen i läroplanen och kursplanerna arbetar vi kontinuerligt under lektionstid och klassråd med attityder och värderingar.</p> <p>Vi markerar alltid mot nedsättande kommentarer och ett felaktigt uppträdande och är uthålliga i våra strävanden att skapa en god atmosfär och god ordning. Vi släpper inte en situation vi inte är nöjda med, trots att vi kanske inte kan lösa problemet fullt ut direkt. Vi följer upp med samtal tillsammans med kontaktlärare, undervisande lärare och hemmet.</p> <p>Vi arbetar alltid med attityder, språkbruk och ett trevligt bemötande.</p>	<p>Undervisande lärare, Kontaktlärare</p> <p>All personal</p> <p>Rektor och lärarna</p>

<p>Vistelse i elevutrymmen under raster</p>	<p>Vi markerar alltid mot nedsättande kommentarer och ett felaktigt uppträdande. Vi är uthålliga i våra strävanden att skapa en god atmosfär och god arbetsmiljö. Vi släpper inte en situation vi inte är nöjda med, trots att vi kanske inte kan lösa problemet fullt ut direkt.</p> <p>Vi följer upp med samtal tillsammans med kontaktlärare och hemmet. Detta för att skapa en god arbetsmiljö där alla trivs och visar varandra respekt.</p>	<p>All personal</p>
<p>Vi arbetar regelbundet med attityder och värderingar</p>	<p>Vi synliggör och samtalar om aktuella upplevelser och problem. Vi lyfter fram elevernas tankar och handleder dem fram till bra lösningar vid konfliktsituationer.</p>	<p>Lärarna</p>

Det främjande arbetet

Denna del handlar om att förstärka respekten för allas lika värde.

Svensk skolas värdegrund genomsyrar allt vi gör! I övergripande mål och det centrala innehållet i olika ämnen ingår moment som ger eleverna kännedom och kunskap om diskrimineringsgrunderna.

I och med att lärarna planerar undervisningen utifrån styrdokumenterna kommer diskrimineringsgrunderna: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionsnedsättning att behandlas.

Exempel på centralt innehåll i

ämnena: Samhällskunskap

Individer och gemenskaper

Människors identiteter, ekonomiska resurser och möjligheter i samhället och hur dessa kan påverkas av bland annat socioekonomisk bakgrund, kön, ålder och etnicitet. Begreppen makt, rättvisa, jämlikhet och jämställdhet.

Information och kommunikation

Hur media produceras, distribueras och konsumeras samt vilka möjligheter och svårigheter det kan innebära för mediernas roll i ett demokratiskt samhälle.

Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs i media, till exempel utifrån kön och etnicitet, och hur detta kan påverka normbildning och värderingar.

Rättigheter och rättsskipning

De mänskliga rättigheterna och deras betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Principen om likabehandling inklusive skydd mot diskriminering.

Religion

Religioner och andra livsåskådningar

Centrala tankegångar med koppling till ritualer, levnadsregler och heliga platser inom kristendom, islam och judendom, till exempel som de uttrycks i berättelser i Bibeln och andra religiösa urkunder.

Religion och samhälle

Konflikter och samförstånd mellan olika religiösa och olika sekulära synsätt, till exempel i frågor om religionsfrihet, sexualitet och synen på kvinnors och mäns roller.

Biologi

Kropp och hälsa

Människans pubertet, reproduktion, sexualitet och identitet samt frågor om relationer, kärlek och ansvar.

Svenska

Berättande texter och sakprosatexter

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.

Språkbruk

Ord och begrepp för att på ett varierat sätt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.

Uppföljning

I den elevenkät som skolan utarbetar tillsammans med trygghetsteamet ställs frågor kring diskrimineringsgrunderna. Detta görs under vårterminen och svaren utvärderas av skolledningen, elevrådet, trygghetsteamet och klassråden.

Mål

Ingen elev ska i enkätsvaren uppge att man under läsåret 2024/2025 känt sig kränkt utifrån diskrimineringsgrunderna.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Vi använder oss av en enkät som är gemensam för hela Melleruds kommun samt frågeställningar som vi i kollegiet utvecklar för vidare arbete tillsammans med eleverna på klassrådstitid.

För att vi ska veta vad som eventuellt behöver åtgärdas i vår gemensamma psykosociala arbetsmiljö lyfter vi densamma vid flera tillfällen under året. Det görs under arbetslagsmöten, elevrådsmöten, elevhälsoteamets möten samt under klassrådstitid. Tillsammans med Trygghetsteamet skapar vi under läsåret olika mötesforum för att uppmärksamma situationen på skolan.

Områden som berörs i kartläggningen:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Kränkande behandling
- Trakasserier
- Kartläggning av situationen på skolan

Resultat och analys

Kartläggningen skall redovisas och analyseras. Detta sker i slutet under vårterminen när elevenkäterna är klara. Lärarna analyserar resultatet klassvis och diskuterar resultatet och åtgärder med sin klass. Frågor i enkäten som berör hela skolan redovisas i elevrådet, på arbetsplatsträffen och i elevhälsoteamet. Rektor är ansvarig för eventuella åtgärder.

Det förebyggande arbetet

Denna del handlar om att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och omfattar bland annat de områden i vår kartläggning av verksamheten som identifierats som riskfaktorer. Genom att prioritera det förebyggande arbetet så visar vi eleverna att det är viktigt med ett bra klimat där alla har det bra. Grunden för det förebyggande arbetet är att öka elevernas kunskaper och förståelse för problem med diskriminering och kränkande behandling. Ofta används olika metoder som har samtalet som instrument. Då samtalet är ett viktigt verktyg gäller att det kan genomföras respektfullt och med en ömsesidighet, därför är det viktigt att skapa rätt förutsättningar för samtalet.

Aktivitet	Så här gör vi	Ansvarig
<p>Handlingsplan för att motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling</p>	<p>Planen utvärderas vid slutet av läsåret och revideras vid behov på läsårets första arbetsplatsträff.</p> <p>Uppföljning av arbetet enligt handlingsplanen sker under höstterminen.</p> <p>På läsårets första föräldramöte informerar vi föräldrarna om hur vi arbetar.</p>	<p>Rektor</p> <p>Rektor</p> <p>Rektor och lärare</p>
<p>EHT-möten</p>	<p>Eht består av rektor, skolkurator, skolsköterska, specialpedagog samt skolpsykolog knuten till EHT.</p> <p>EHT träffas varje vecka för att bland annat följa upp det</p>	<p>EHT</p>

	psykosociala klimatet på skolan.	
Skolans ordningsregler och trivselregler	Genomgång och utvärdering av ordningsregler och trivselregler sker vid höstterminens start. Detta arbete sker i elevrådet och i klasserna. Eventuell revidering av ordningsreglerna sker under hösten. Reglerna anslås i klassrummen. Vårdnadshavare får information om reglerna vid höstterminens föräldramöten.	Lärare Elevråd Kontaktlärare Rektor

Vuxennärvaro där eleverna vistas

Alla lärare turas om att vara ute bland eleverna vid raster och måltider.

Lärarna

Vi agerar omedelbart när något händer.

Vi tar upp det förebyggande arbete på EHT, arbetslagsträffar, på klassråd, på elevråd, på föräldramöten och under IUP-samtal.

Vid akuta händelser av kränkande behandling

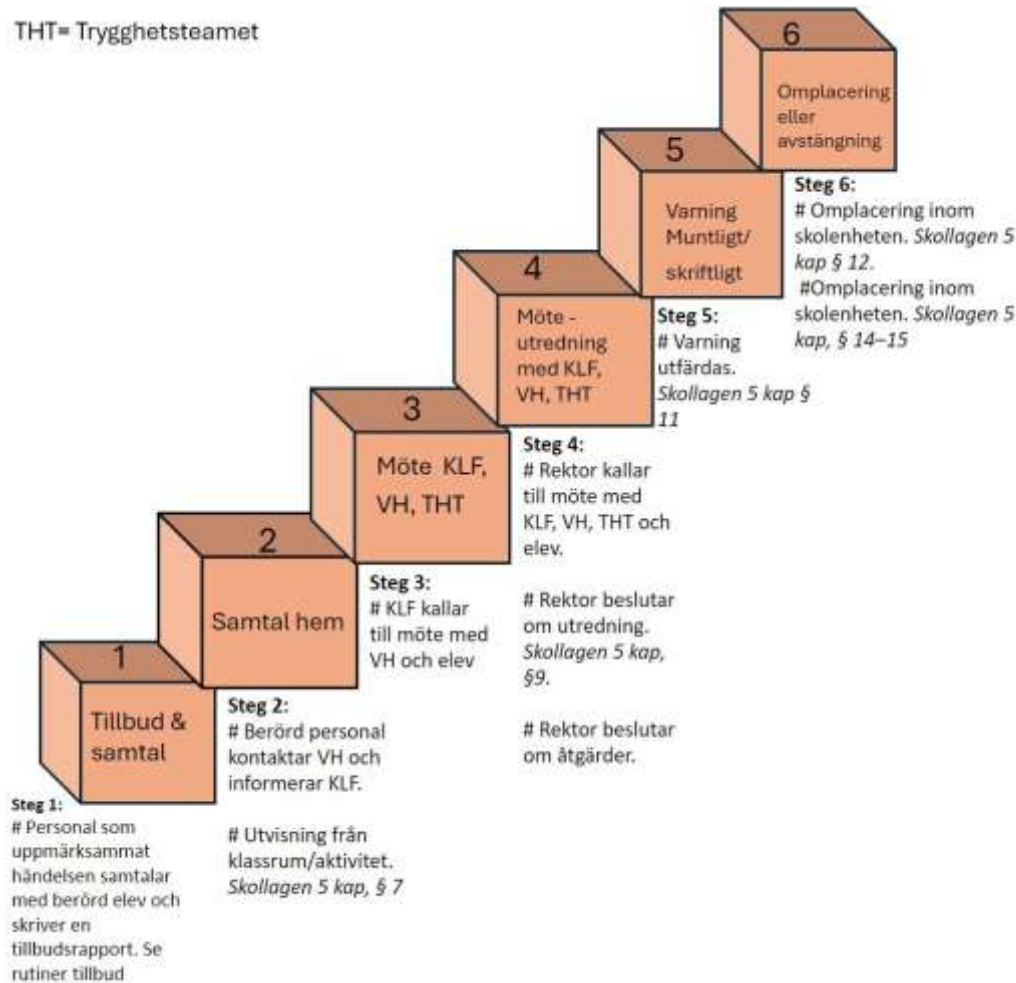
Vi vill att den som känner sig kränkt omedelbart berättar detta för en vuxen på skolan. Den som ser eller hör något som den uppfattar som en kränkning skall omedelbart berätta detta för en vuxen. När någon upptäcker eller misstänker att en elev utsätts för diskriminering eller annan kränkande behandling skall hen kontakta elevens kontaktlärare och/eller trygghetsteam. Kontaktläraren ansvarar för att informationen vid behov förs vidare till trygghetsteamet. Det är oftast trygghetsteamet som utreder de faktiska förhållandena. Trygghetsteam/berörd kontaktlärare ansvarar för att vårdnadshavare kontaktas. Uppföljning av ärendet skall alltid planeras. Trygghetsteam/kontaktlärare ansvarar för att informera övrig personal vid behov.

Rektor ansvarar för att åtgärder vid behov vidtas vid uppkommen situation.

Tillbudsrapporter	Ansvarig
Vi har samtal snarast med berörda parter i enrum om vad som hänt och vi kommer att gå vidare.	Den som uppmärksammat händelsen och/eller trygghetsteamet
Berörda parter kommer överens om framtida förhållningssätt till varandra.	Den som uppmärksammat händelsen och berörda kontaktlärare.
Vårdnadshavare till inblandade elever informeras om möjligt samma dag – men senast inom 24 timmar. I samtalet med vårdnadshavare kommer man överens om hur och när återkoppling ska ske.	Kontaktlärarna/trygghetsteamet

Om kränkningarna fortsätter/Arbetsgång enligt konsekvenstrappan

THT= Trygghetsteamet

När en förälder uppmärksammar en kränkande behandling:

Föräldrarna kontaktar sitt barns kontaktlärare eller någon ur Trygghetsteamet. Efter detta vidtar samma procedur som beskrivits ovan.

När en vuxen kränker en elev:

Rektor eller elevens kontaktlärare kontaktas av den som uppmärksammar kränkningen eller av den elev som upplever sig blivit kränkt. Eleven uppmanas skriva tillbudsrapport.

Rektor utreder via samtal med berörda parter. Samtalen dokumenteras. Rektor beslutar om åtgärd och kontakt vid behov huvudman.

När en elev kränker en vuxen:

Den kränkte ger sin version av händelsen i form av tillbudsrapport till rektor som tar ställning till ev. omedelbara åtgärder. Eleven ger sin version till rektor. Elevens vårdnadshavare kontaktas av rektor eller trygghetsteam.

Berörda parter kommer överens i ett möte om framtida förhållningssätt till varandra. Rektor leder mötet. Samtalet och överenskommelse dokumenteras av rektor.

Vid andra akuta händelser

Under ett verksamhetsår inträffar det olika former av akuta händelser. Händelser som behöver åtgärdas omedelbart. Dessa kan vara kritiska och det är därför viktigt att vi agerar men också hur vi agerar. En akut händelse ska bearbetas efteråt. Detta då det är viktigt att de inblandade tillsammans möts för att sedan kunna gå vidare i "samförstånd".

När någon på skolan misstänks blivit trakasserad eller kränkt	Enligt Skollagen (Lgr22) är lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling skyldiga att anmäla detta till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.	All personal Rektor
Lektioner	Vi är vaksamma på eventuella kränkningar och agerar omedelbart när något händer. Vi väljer att se. Vi vuxna möter alltid eleverna respektfullt och med en positiv attityd. Oroande tendenser eller händelser som framkommer under elevernas lektioner rapporteras alltid vidare till första hand kontaktlärare, men det är också viktigt att undervisande lärare kontaktar hemmet om något inte är bra. En elev som stör lektionen kan utvisas under resterande tid av lektionen.	Övrig personal

Matsal och övrigt elevutrymme	Vi är vaksamma på eventuella kränkningar och agerar omedelbart när något händer. Vi väljer att se. Vi vuxna möter alltid eleverna respektfullt och med en positiv attityd.	All personal på skolan
--------------------------------------	---	------------------------

När eleverna stör eller på annat sätt bidrar till en dålig arbetsmiljö	Den vuxne som uppmärksammar situationen ingriper alltid. Vi vuxna möter alltid eleverna respektfullt och med en positiv attityd. Vi tänker på att det kan vara komplicerat att närma sig elever vi inte har en relation till och gör därför detta med eftertanke. Vi släpper inte en situation vi inte är nöjda med hur den löstes, trots att vi kanske inte kan lösa problemet fullt ut direkt. Vi följer upp med samtal tillsammans med kontantlärare och hemmet. Det är viktigt att berörd elevs kontaktlärare alltid informeras då det är kontaktlärarens som ansvarar för det fortsatta arbetet kring eleven.	All personal All personal på skolan
När elever vid upprepade tillfällen stör eller på annat sätt bidrar till en dålig arbetsmiljö	Det är elevens kontaktlärare som koordinerar arbetet, detta görs alltid i samarbete med vårdnadshavaren. Skulle inte elevens uppförande upphöra kopplas EHT in.	Kontaktlärare

Utredning

Utredningsskyldigheten gäller inte bara när den drabbade eleven eller elevens föräldrar informerar skolan. Skolan måste även agera när informationen kommer från andra elever eller när anmälan sker anonymt eller om någon från skolans personal blir vittne till en situation som skulle kunna vara kränkande för en elev.

Det är viktigt att den enskilda elevens upplevelse av det inträffade är utgångspunkten för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen. Utredningen ska omfatta både den

som upplever sig trakasserad eller kränkt och den eller dem som kan ha utfört kränkningarna. Först när alla inblandade har fått möjlighet att yttra sig och ge sin bild av vad som har hänt kan skolan objektivt bedöma situationen.

Om det visar sig att trakasserier eller kränkningar har förekommit måste skolan vidta åtgärder för att förhindra att de fortsätter. Åtgärderna som vidtas bör grundas på utredningen i det enskilda fallet och riktas till såväl den elev som blivit utsatt som till den eller dem som utövat trakasserier eller kränkningar. Det bör också övervägas om åtgärder behöver vidtas för att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.

Det är viktigt att skolan agerar skyndsamt. Handlingsplikten inträder så fort det finns någon misstanke om att en elev kan fara illa.

Vem kan man vända sig till

Eleverna kan alltid vända sig till sin kontaktlärare, skolans rektor, skolsköterskan, kurator eller till annan vuxen. Kontaktläraren har ett särskilt ansvar för att deras elever trivs och har det bra på skolan.

Rutiner för uppföljning av tillbud

Alla tillbudsrapporter arkiveras med datum för händelsen samt med datum för eventuell uppföljning. Vid kränkning ska rektor anmäla till huvudman som är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna samt vidta åtgärder.

Rutiner för dokumentation

Vid misstanke om diskriminering eller annan kränkande behandling skall ärendet dokumenteras. Detta innebär att all involverad personal skall dokumentera samtal som förs, vad ärendena gäller och hur de skall uppföljas. Dokumentationen skall vara sammanhållen och förvaras i berörd elevs personakt.

Rutiner för att tidigt upptäcka kränkande behandling

All personal skall föregå med gott exempel och vara goda förebilder samt aktivt arbeta för att motverka alla former av trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling.

Lärarna träffas i sitt arbetslag regelbundet för att bland annat kontinuerligt följa upp och kartlägga elevhälsosituationen för skolans elever. Varje vecka ges eleverna även möjlighet att möta sina kontaktlärare via ett klassråd för att kunna samtala om de olika problem som kan uppstå på skolan. Det regelbundna iup-samtalet är ett viktigt forum där elever/föräldrar/lärare möts för att diskutera elevens totala skolsituation.

Bilaga 1. Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och

kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook). Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Bilaga 2. Vissa diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering] Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå textilslöjd. [trakasserier på grund av kön] Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier] Kim, som identifierar sig som icke-binär, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad icke-binär betyder och innebär. [diskriminering]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier: Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [kränkning] Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria betyget A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier] Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SVA-undervisningen med motiveringen ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering] Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom anpassad grundskola, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering] Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier] Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av

situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och kränkning]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier] Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam. James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier] På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier: Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]

Bilaga 3. Rådaskolans Ordningsregler

RÅDASKOLANS ORDNINGSGREGLER 2024 - 2025

PÅ RÅDASKOLAN VISAR VI RESPEKT FÖR VARANDRA OCH SKOLANS MILJÖ

Vi kommer i tid till lektionerna, ansvarar för vårt arbetsmaterial, tar ansvar för skolans inredning och skräpar inte ner. Vi har bestämda platser och tydlig struktur i klassrummet. Vi parkerar fordon på anvisad plats.

VI BÄR INTE YTTERKLÄDER PÅ LEKTIONERNA ELLER I MATSALEN.

Ingen har ytterkläderna på sig under lektionstid eller i matsalen på grund av hygieniska skäl och säkerhetsskäl. Läraren kan avgöra om det är tillåtet att ha ytterkläderna på sig.

MOBILTELEFONER

Rådaskolan är en mobilfri skola vilket innebär att elevernas mobiltelefoner inte får brukas i skolans lokaler under skoltid. Telefoner samlas in på morgonen och återlämnas vid skoldagens slut.

IPAD

Ipaden användas som ett arbetsredskap under lektionstid. Ipaden kan samlas in av lärare under lektionstid när den inte behövs för skolarbete.

VI ÄTER OCH DRICKER PÅ RASTER

Vi kan tillåta att eleverna får ha med sig något att äta eller dricka vid särskilda tillfällen. Energidryck är inte tillåten på skolan.

RÖKNING OCH SNUSNING ÄR FÖRBJUDET UNDER SKOLTID OCH INOM SKOLANS OMRÅDE.

I Sverige finns en 18 årsgräns för tobak och enligt lag är skolans område en tobaksfri zon.

BESÖK AV UTOMSTÅENDE PÅ RÅDASKOLAN

Rådaskolan är ingen allmän plats. Vill någon utomstående vara på skolan krävs tillstånd av rektor.

FÖLJ SKOLANS ORDNINGSGREGLER FÖR ALLAS ARBETSRO OCH ÖKAT RESULTAT

Följer du som elev inte ordningsreglerna träder konsekvenstrappan in.

Bilaga 4. Trivselregler – framtagen i samråd med elever

VI PÅ RÅDASKOLAN ....

- Är alla olika, det är bra! Vi visar varandra hänsyn och bemöter varandra med respekt och vänlighet.
- Är varandras arbetsmiljö. Vi gör vårt bästa för att stämningen på skolan ska vara trivsamt.
- Tar ansvar för hur vi uppträder, vad vi säger och hur vi säger det.
- Använder ett språk som är vårdat och som skapar trivsel.
- Arbetar för att ingen ska känna sig kränkt.

Bilaga 5. Handlingsplan vid misstanke om hedersrelaterat våld

Hedersrelaterat våld och förtryck kan inkludera flera olika former av våld, inklusive psykiskt, socialt, sexuellt och fysiskt våld. Varje incident av hedersrelaterat våld ska tydligt uppmärksammas och åtgärdas från de vuxna i skolan. Alla, både vuxna och elever, ska aktivt motverka samt arbeta för att hedersrelaterat våld aldrig ska förekomma.

- Personal som får kännedom om misstänkt trakasserier/kränkningar skall ingripa och starta en utredning och samla in konkret information från de inblandade om vad som har hänt.
- Vid misstanke att händelsen berör frågor om hedersrelaterad händelse skall en avstämning ske med rektor innan vårdnadshavare kontaktas.
- Dokumentera ovanstående i en tillbudsrapport. Rapporten till rektor och huvudman.
- Rektor ansvarar för att en utredning sker. Den skall belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till det som hänt. Utredningen ska omfatta både den som utfört och den som blivit utsatt för kränkningen. Utredningen bifogas tillbudsrapporten.
- Om hedersrelaterat våld misstänks eller konstaterats ska samtal ske med socialtjänsten. Vid behov gör skolan en anmälan enligt socialtjänstlagen.
- Berörda pedagoger/personal eller rektor har uppföljningssamtal inom två veckor med inblandade elever och socialtjänst. Samtalet dokumenteras och bifogas tillbudsrapporten.
- När utredningen är avslutad lämnas den till elevhälsan.

Några viktiga **varningssignaler och observationspunkter** för att upptäcka elever utsatta för hedersförtryck

Flicka:

- Får hon delta i all undervisning, inklusive idrott och sex & samlevnad?
- Får hon vara med på skolresor och lägerskolor?
- Finns det ett krav på att hon ska ta ett stort ansvar för hemarbete och småsyskon?
- Måste hon ljuga om pojkvän/flickvän, vilka hon umgås med, fritidsvanor och dylikt?
- Hur ser hennes studiemotivation och koncentration ut över tid?
- Är hon tidvis (oförklarligt) ledsen, orolig eller uppgiven?
- Uppvisar hon psykosomatiska symptom (till exempel huvudvärk eller magont)?
- Har hon sömnsvårigheter?

- Begränsas hon i sitt privatliv (kontroll av mobiltelefon, dagbok, kläder, väskor osv.)?
- Är hon utsatt för någon form av bevakning, till exempel från en bror på skolan?
- Verkar hon oförklarligt rädd för något/någon?
- Talar hon om problem hemma eller sin ofrihet i termer av ”vår kultur kräver”?
- Talar hon om att förlova sig eller gifta sig trots att hon är ung och inte är klar med skolan? Är partnern någon som hon rimligen inte kan känna särskilt väl?

Pojke:

- Måste han ljuga om pojkvän/flickvän?
- Hur ser hans studiemotivation och koncentration ut över tid?
- Är han tidvis (oförklarligt) ledsen, orolig eller uppgiven?
- Uppvisar han psykosomatiska symptom (till exempel huvudvärk eller magont)?
- Har han sömnsvårigheter?
- Tvingas han bevaka en syster eller en kusin på skolan?
- Verkar han oförklarligt rädd för något/någon?
- Talar han om problem hemma eller sin ofrihet i termer av ”vår kultur kräver”?
- Talar han om att förlova sig eller gifta sig trots att han är ung och inte är klar med skolan? Är partnern någon som han rimligen inte kan känna särskilt väl?

Länsstyrelsen i Östergötlands län (2015) Att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck
 Ansvariga: Rektor, trygghetsteam, elevhälsa och all personal.

Bilaga 6. Utredningsmallar

Samtal med den utsatte

Att använda som underlag vid misstanke om trakasserier, kränkande behandling och/eller diskriminering.

Vad gäller samtalet?

Kön	Könsöverskridande identitet eller uttryck
Etnisk tillhörighet	Religion eller annan trosuppfattning
Funktionsnedsättning	Sexuell läggning
Ålder	Annat, ange:

Namn	Klass
Skola	Datum

Att tänka på vid samtal med den utsatte

- Det är de vuxna i verksamheten som har ansvar för att stoppa trakasserier, kränkande behandling och diskriminering.
- Det är inte tillåtet att trakassera, kränka eller diskriminera någon annan och ingen ska behöva bli utsatt för det.
- Vi kommer att följa upp att kränkningarna upphör och i annat fall kommer vi vidta andra åtgärder.
- Vårdnadshavare ska informeras/involveras så snart som möjligt.

Vad har du varit med om?

Vem/vilka är inblandade?

Uppfattar du att någon är mer drivande än andra med att utsätta dig?

Händelse som eleven blivit utsatt för – ange tid och plats

Hur ofta sker det? _____

Senaste tillfället? _____

Hur länge har det pågått? _____

Ansvarig för samtalet

☐ Beslut om avslut	Datum	Namn-teckning, roll
☐ Meddela huvudman	Datum	Namn-teckning, roll

Samtal med den som upplevs trakassera, kränka eller diskriminera

Att använda vid misstanke om trakasserier, kränkande behandling och/eller diskriminering

Namn	Klass
Skola	Datum

Att tänka på vid samtal

- Eleven ska få utrymme att berätta sin version av det inträffade.
- Ställ inga "varför-frågor" då skäl till kränkande behandling aldrig finns.
- Kränkande handlingar måste omedelbart upphöra oavsett om det förekom en avsikt att kränka eller inte.
- Verksamheten kommer att följa upp ärendet till dess att det olämpliga beteendet upphört.
- Vårdnadshavare ska alltid informeras/involveras så snabbt som möjligt.

I de fall den utsatte uppfattas ha ett beteende som är irriterande och provocerande ska skolans budskap fortfarande vara att det aldrig finns skäl för trakasserier, kränkningar eller diskriminering. Om den som utsätter uppfattar den utsatte som provocerande uppmanas denne att fortsättningsvis vända sig till en vuxen på skolan för stöd i situationen.

Uppgifter som har framkommit under samtalet

Ansvarig för samtalet

Datum	Namnteckning, roll
-------	--------------------

Åtgärd efter utredning

Att använda vid misstanke om trakasserier, kränkande behandling och/eller diskriminering
Skolan beslutar om åtgärder för att stoppa trakasserier, kränkande behandling och/eller
diskriminering. Utredningen ska beakta behov av stöd hos såväl den utsatte som den som
utsatt annan.

Åtgärd, syfte och för vem?

När ska åtgärden utföras?

Hur ska åtgärden ske?

Vem ansvarar för att åtgärden genomförs? _____

När ska utvärdering ske? _____

Hur gick det?

Beslut om åtgärd

☐ ☐ Fortsatta åtgärder Avslut av åtgärd	Datum	Namn-teckning, roll
---	-------	---------------------

☐ Beslut om avslut	Datum	Namn-teckning, roll
☐ Meddela huvudman	Datum	Namn-teckning, roll

Bilaga 7. En redogörelse för hur Rådaskolan genomfört de åtgärder som planerades läsåret 2023/2024.

- Kontinuerlig uppföljning av tillbudsrapporter varje vecka.
- Fortsatt arbete för att motverka ett diskriminerande och kränkande språkbruk. Viktigt att tillbudsrapportering görs och följs upp. Här har vi utvecklat en mer effektiv plan.
- Vi har utvecklat ett differentierat arbetssätt med goda lärmiljöer i fokus. Ett konkret mål i detta sammanhang är att vi har nu materialvagnar.
- Vi har utvärderat konsekvenstrappan och analyserat hur den fungerat. Den är under fortsatt utveckling.
- Vi har utvärderat trivselpänen och ordningsreglerna, elever och personal.
- Vi lägger fortsatt stort fokus på en trivsam yttre miljö i skolan för att skapa trygghet och trivsel. Detta eftersom elever uttryckt detta i elevintervjuer. Samtlig personal ansvarar.
- Fortsätter göra elevintervjuer och har fått mer utförliga och konkreta svar på frågor kring trygghet och studiero.
- Biblioteket är nu en inbjudande mötesplats, men vi fortsätter med arbetet.
- Vi har arbetat och kommer fortsätta arbetet med uppföljning av frånvaro. Klassföreståndarna har dagligt ansvar och socialpedagog har huvudansvar för uppföljning. Närvarotrappan är utvärderad och uppdaterad.
- Trygghetsteamet och fortsätter utvecklas.
- Vi har avslutat samarbetet "Samverkan för bästa skola" med Skolverket och Karlstad universitet för trygghet, studiero, ledarskap i klassrummet och lärmiljöer. Vi fortsätter kontinuerligt med arbetet.

Bilaga 8. Dessa åtgärder har Rådaskolan påbörjat eller planerat att påbörja och/eller slutföra läsåret 2024/2025

- Kontinuerlig uppföljning av tillbudsrapporter varje vecka.
- Fortsatt arbete för att motverka ett diskriminerande och kränkande språkbruk. Viktigt att tillbudsrapportering görs och följs upp.
- Utveckla ett differentierat arbetssätt med goda lärmiljöer i fokus.
- Fortsatt arbete med konsekvenstrappan och analyserar hur den fungerar.
- Vi utvärderar trivselpåren och ordningsreglerna, elever och personal.
- Vi fortsätter lägga stort fokus på en trivsam yttre miljö i skolan för att skapa trygghet och trivsel. Detta eftersom elever uttryckt detta i elevintervjuer.
- Vi fortsätter göra elevintervjuer för att få mer utförliga och konkreta svar på frågor kring trygghet och studiero.
- Vi fortsätter utveckla biblioteket till en inbjudande mötesplats.
- Trygghetsteamet fortsätter att utvecklas.
- Vi fortsätter utveckla trygghet, studiero, ledarskap i klassrummet och lärmiljöer.

Vad kan vi göra på kort sikt

- All personal jobbar åt samma håll när det gäller trygghet på rasterna och i klassrummet.
- Fortsätta utveckla ledarrollen i klassrummet.
- Trygghetsvandringar bör utföras tillsammans med Trygghetsteamet.
- Tydliga rutiner gällande vikarietillsättning.
- Konsekvenser bör bli skarpare vid skadegörelse, kränkningar och andra tillbud.
- En fungerande hantering vid utvisning från klassrum.
- Gemensamt föräldramöte, genomfört ht 2024.